

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

29 An quilibet error circa causam finalem, operationem reddat invalidam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

QUÆSTIO XXIX.

An quilibet error circa Causam finalem, operationem reddat invalidam.

CASUS.

TITIVS Romam venturus, cum audisset, in quadam Domo habitare Fœminam, quæ aliàs illi fuerat occasio peccandi; vouit, per illam viam non transire. Postea verò, ab Amico cognouit, Fœminam illam, ibi verè tunc non habitare. Accidit tamen, vt post aliquot menses, habitare ibi cœperit; & Titius hoc rescians, dubitare cœperit; Num per illam viam transire posset, & an Votum teneret. Quæritur; An Votum fuerit validum, ac teneat.

SUMMARIUM.

- 5 Aliquis error circa causam finalem Voti, illud non inualidat.
- 6 Satis est, vt causa motiua, tempore executionis subsistat.
- 7 Sicut in Voto, factò ad Filij sanitatem obtinendam.
- 8 Eriam in Dispensatione, satis est, vt causa subsistat, tempore concessionis
- 9 Vouentis intentio, est, se obligare pro tempore executionis.
- 10 Causa, existere potest tempore executionis, licet non existat tempore emissionis Voti.
- 11 Error circa causam, pro tempore executionis, reddit Votum inualidum.
- 12 Per Causæ cessationem, Votum non extinguitur, sed suspenditur.

RATIONES DVBITANDI.

QUAMVIS error circa causam finalem intrinsicam operationis, eam regulariter reddat inualidam, quia tollit consensum, qui ad eius valorem necessariò requiritur; Adhuc tamen superest

difficultas; an quilibet error circa causam finalem, tollat intentionem, ad operationis valorem, requisitam. Et eam quidem tollere videtur; sicque Titij Votum non tenere. Ita Navar. c. 18. n. 7 in fine. Molina tom. 2. d. 272. Henriq. lib. 11. marr. c. 14. Syluester v. Votum. 2. quest. 7. Angel. v. iuram. num. 35.

Primò; Quia, quando Titius Votum³ emisit, Fœmina non habitat in illà domo; Titij autem intentio fuit, obligare sed ad non transeundum per illam viam, non absolute, sed solum conditionatè & posito, quod Fœmina habitaret in illè domo. Cum ergo Fœmina ibi non habitaret, quando Titius Votum emisit, consequenter Titius intentionem non habuit simpliciter se obligandi, sicque, ex defectu conditionis, ac consensus; Votum non fuit validum.

Secundò; Quia error circa causam finalem Voti, reddit Votum inuoluntarium, & consequenter nullam, Titius autem Votum emisit, ex errore circa causam finalem; illud enim emisit ad vitandum peccan-

peccandi periculum, imminens ex habitatione Fœminæ in tali domo; quod periculum verè non iminebat, dum Votum emisit, cum Fœmina ibi tunc non habitaret. Cum ergo Titius Votum emisit, ex errore causæ finalis, consequenter Votum fuit inuoluntarium, ac nullum.

RESOLVTIO.

Respondetur tamen; Titium, teneri, per illam viam non transire, & Votum ab eo emissum, fuisse validum. *Sanch. lib. 4. sum. cap. 2. num. 45. & lib. 10. matr. d. 9. num. 16. Suar. tom. 2. de relig. lib. 4. de Voto c. 19. num. 5. Azor. tom. 1. lib. 11. cap. 15. quest. 13. & alij apud istos.*

6 Primò: Quia ad hoc, vt Votum, ex errore causæ finalis emissum, non sit validum, nec obliget, non sufficit, quod tempore emissionis Voti, causa non subsistat; sed necesse est, vt non subsistat, eo tempore, quo Votum est exequendum; Si enim tunc subsistat, iam res per Votum promissa, tunc est utilis ad finem illum obtinendum; Vouens autem, dum vouet, intendit se obligare ad rem promissam ponendam, si tempore, quo est ponenda, ad finem intentum consequendum sit utilis; non verò, si sit utilis tempore, quo Votum emittitur; Quod enim tunc sit utilis, vel inutilis, parum refert, dummodo sit utilis tempore, quo ponitur; ad hoc enim ponitur, vt per eam finis obtineatur.

7 Secundò: Quia, si quis audiens ab Amico, Filium suam esse in extremo vitæ periculo constitutum, ad eius sanitatem obtinendam, voueat peregrinationem lauretanam post tres menses ponendam; licet tunc, quando vouit, Filius in eo periculo constitutus non esset, si tamen tempore, ad Voti executionem præfixo, Filius

in eo periculo existeret, Votum teneret; Quia pro eo tempore, causa finalis Voti existeret; ideoque peregrinatio esset tunc medium, ad sanitatem Filii obtinendam utile. Hoc autem solùm requiritur, ex intentione Vouentis, vt Votum obliget.

Tertiò: Quia, dum Romam mittitur pro dispensatione aliquâ obtinendâ; quamuis falsa causa expressa, vitiet dispensationem; Si tamen causa, sit falsa solùm eo tempore, quo ad dispensationem obtinendam, Romam mittitur; sed sit vera tempore, quo Pontifex dispensationem concedit, valet dispensatio, quia ad valorem dispensationis attenditur solùm tempus concessionis, & non aliud. Sed etiam, ad Voti valorem, attenditur solùm tempus executionis, & non aliud. Ergo, quamuis causa finalis falsa Votum vitiet, si tamen causa est falsa solùm tempore, quo Votum emittitur, sed non tempore, quo Votum est exequendum, valebit Votum.

OBJECTIONVM SOLVTIO.

Ad rationes autem in contrarium respondetur; Ad primam; Titij intentionem fuisse, obligare se ad non transiendum per illam viam, posito quod Fœmina ibi habitaret, non eo tempore, quo Votum emisit, sed eo tempore, quo transiendum illi erat per illam viam, quia pro eo tempore, abstinentia à transitu per illam viam, erat medium utile ad peccatum vitandum; tempore autem, quo Titius per illam viam transire poterat, iam Fœmina habitabat in illâ domo.

Ad secundam, Respondetur; Errorèm circa causam finalem Voti vitare Votum, si detur tunc, cum Votum est exequendum; quia, deficiente fine, media tunc ad illum, sunt inutilia. At, si

si detur solum, dum Votum emittitur, non sufficere ad Votum irritandum; quia, cum eo errore, dari potest causa finalis, tempore executionis, sicque res per Votum promissa, esse medium utile ad eum finem consequendum. Hoc autem sufficit, ut Votum vim habeat obligandi; non enim spectatur tempus emissionis, sed tempus executionis; sicut, in dispensatione, requiritur veritas causa, non tempore petitionis, sed tempore concessionis.

COROLLARIA.

- ¶ 1 Colligitur ex dictis primò; Quando tempore Voti executioni præfixo, Causa finalis non subsistit, Votum tunc esse inualidum; posito autem, quod semel sit inualidum, semper est inualidum, etiam si postea superueniat causa finalis. Sicut, si semel, tempore, quò Pontifex dispensationem concessit, causa erat falsa, etiam si postea cesset falsitas causæ, non propterea sit valida dispensatio; quia, quod ab initio fuit inualidum, tractu temporis conualidari non potest.
- ¶ 2 Secundò: Quando, tempore executionis Voti, causa finalis verè subsistit, & consequenter Votum est validum; Quamvis postea, eadem causa cesset, non propterea Votum omnino extinguatur, sed

solum suspendi; ideoque, redeunte causâ finali, etiam Voti obligationem redire. Tum quia, alioqui, si quis, dum est sanus, voueat, singulis festis ferijs, ieiunare in pane, & aquâ, Et postea efficiatur infirmus, ac malæ valetudinis, ita ut à ieiunio excusetur. Si deinde ad pristinam redeat sanitatem, dictum ieiunium seruare amplius non tenebitur; Hoc autem est contra communem sensum Fidelium. Tum quia Votum semel validum, per materiæ mutationem de bonâ in malâ, vel de possibili in impossibilem, aut maius bonum impediens, non extinguatur, sed suspenditur, si mutatio illa, sit tantum temporalis, & non perpetua. Ergo etiam suspendetur solum, si cessatio causæ finalis, sit tantum temporalis, & non perpetua. Unde qui vouit, non transire per aliquam viam, eo quod ibi habitet Mulier, quæ illi est occasio peccandi; si illa domicilium mutet, illac transire poterit. At, si ea Mulier ibi postea iterum habitare incipiat, ad Votum tenebitur; quia, per cessationem temporalem causæ finalis, Votum fuit tantum suspensum, non extinctum; sicut suspenditur tantum, & non extinguatur, per mutationem temporalem materiæ. *Suarez tom. 2. de relig. tract. de Voto l. 4. c. 19. num. 5.*

